

MAKTABDA KIMYO FANINI O'QITISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI

Rasulova Maxzuna Murodjonovna
Farg'ona viloyati, Buvayda tumani 38-umumiy o'rta ta'lim maktabi
Kimyo fani o'qituvchisi

Biz ilmiy bilimlarning tez o'sish davrida yashayapmiz. Tizim tahlili nuqtai nazaridan o'rta maktab va ilmiy bilimlardagi o'quv jarayoni murakkab, cheksiz, o'zaro ta'sir qiluvchi tizimlar bo'lib, o'quv jarayoni ilmiy bilimlar tizimiga quyi tizim sifatida kiritilgan. Shuning uchun ilmiy bilimlarning tez sur'atlarda o'sishi muqarrar ravishda umumta'lim maktabidagi o'quv jarayonining tabiiy o'zgaruvchanligiga olib kelishi kerak, va o'quv jarayoni sifati va samaradorligining oshishi, o'z navbatida, ilmiy bilimlarning o'sish sur'atlarini oshiradi.

O'quvchilar oldilaridagi vazifalarni yaxshi tushunib, kelajakdagi ishlarga qiziqish bildirganlarida yangi bilimlar yaxshiroq qabul qilinadi. Maqsad va vazifalarni belgilashda har doim o'quvchilarning mustaqillikni namoyon etish ehtiyoji, o'z-o'zini tasdiqlash istagi, yangi narsalarni o'rganishga chanqoqligi hisobga olinadi. Agar darsda bunday ehtiyojlarni qondirish uchun sharoitlar mavjud bo'lsa, unda qiziqish bilan o'quvchilar ishga jalb qilinadi.

O'rta maktabdagi tajribam shuni ko'rsatdiki, siz biron bir mavzuga qiziqishni rivojlantirish uchun to'liq material mazmuniga tayanolmaysiz. Kognitiv qiziqishning kelib chiqishini faqat materialning mazmun tomoniga qisqartirish faqat darsga vaziyatli qiziqishni keltirib chiqaradi. Agar O'quvchilar faol faoliyatga jalb qilinmasa, u holda har qanday mazmunli material ularda mavzuga qiziqish uyg'otadi, bu esa bilimga qiziqish uyg'otmaydi.

Kognitiv qiziqishni rivojlantirish qiyin vazifa bo'lib, uning echimiga talabanning o'quv faoliyati samaradorligi bog'liqdir. Ongli ish o'quvchilar o'zlariga taqdim etilgan o'quv maqsadlarini tushunishi va qabul qilishidan boshlanadi. Ko'pincha, bu holat ilgari o'rganilgan narsalarni takrorlashda yuzaga keladi. Keyin O'quvchilar o'zlari kelajakdagi ishning maqsadini shakllantirishadi. O'quv ko'rsatkichlarini yaxshilash zarurati tufayli o'quv jarayonida o'quvchilarning bilim qiziqishlarini rivojlantirish har qanday o'quv predmeti uchun katta ahamiyatga ega. Har bir o'qituvchining o'z mavzusiga qiziqish uyg'otish istagi, ammo yod olishni qo'llab-quvvatlaydigan o'rta maktab kimyo dasturi har doim ham o'quvchilarning ijodiy fikrlash faoliyatini rivojlantiravermaydi.

Mavzuni qanchalik yaxshi bilishidan qat'iy nazar, o'qituvchining yuksak bilimliligi, an'anaviy dars o'quv materiallarini yanada idrok etish, ularning aqliy faoliyatini faollashtirish, rivojlantirish va amalga oshirish uchun o'quvchilarning hissiy kayfiyatiga ozgina yordam beradi. ularning potentsial aqliy qobiliyatlari. O'qitishning eng faol shakllari, vositalari va usullari (frontal eksperimentlar, tadqiqot faoliyati, dars-musobaqalar, kompyuter texnologiyalari) charchoqni yo'q qilishga, mavzuni yaxshiroq o'zlashtirishga, ilmiy qiziqishni rivojlantirishga, o'quv faoliyatini faollashtirishga yordam beradi. O'quvchilar, kimyo fanining amaliy yo'nalishi darajasining oshishi.

Har bir talabada kashfiyot va izlanish ishtiyoqi bor. Hatto yomon ishlayotgan talaba ham biror narsani kashf etishda muvaffaqiyat qozonganida unga qiziqish bildiradi. Shuning uchun, mening darslarimda ko'pincha frontal eksperimentlar o'tkazishim kerak. Masalan, 9-sinf o'quvchilari "Kislorodning kimyoviy xossalari" mavzusida ba'zi oddiy va murakkab moddalarning yaxshi yonishi uchun sharoitlarni eksperimental ravishda topadilar va kashf etadilar.

O'quvchilarning kollektiv va kognitiv faoliyatini tashkil etishning qiziqarli shakllaridan biri deb bilaman, ular uchun kredit bo'lgan bilimlarni

jamoatchilik ko'rib chiqishi. Ko'rgazma bolalarning asosiy ishi - o'rganishda faol hamkorligini rivojlantiradi, yoshlar jamoasida xayrixohlik muhitini yaratishga, o'zaro yordamni tarbiyalashga, nafaqat o'qishlariga, balki o'qishga ham mas'uliyatli munosabatni shakllantirishga yordam beradi. sinfdoshlarining muvaffaqiyati. Bilimlarni sharhlash bolalarning mavzu bo'yicha bilimlarini chuqurlashtiradi, katta mavzularni yoki kimyo kursining eng qiyin bo'limlarini birlashtirishga xizmat qiladi. Masalan, men 11-sinfda "Anorganik birikmalarning asosiy sinflari", "D.I. Mendeleyevning davriy qonuni va kimyoviy elementlarining davriy tizimi", "Atom tuzilishi va kimyoviy bog'lanish" mavzularida taqrizlar o'tkazaman; 10-sinfda - "Uglevodorodlar", "Kislorodli organik birikmalar"; 9-sinfda - "Elektrolitik ajralish nazariyasi", "Metallar", "Metall bo'lmaganlar".

O'qituvchi va O'quvchilar o'rtasida dialogni o'rnatish uchun eng yaxshi joy, shuningdek, kompyuter texnologiyalaridan foydalangan holda o'tkaziladigan darsdir. Aynan shunday darsda o'quvchilarning his-tuyg'ularini yoqish mumkin. Va bu bizning yigitlar bilan bir-birimizga, o'qishga, oilaga, jamoaga, bilimga bo'lgan munosabatlarimiz. Bizning dunyoga bo'lgan hissiy munosabatlarimiz - bu e'tiqod, insonning ruhi, uning shaxsiyatining yadrosi.

Kompyuter o'qitish vositasi sifatida endi o'qituvchilar uchun ajralmas vositaga aylanib bormoqda. Ushbu muammo dolzarb bo'lib tuyuladi, chunki o'qitish vositasi sifatida kompyuterining pedagogik imkoniyatlari ko'plab ko'rsatkichlar bo'yicha an'anaviy vositalarning imkoniyatlaridan ancha yuqori. Kompyuter texnologiyalaridan foydalanish juda ko'p sonli ko'rgazmali qurollar yaratishga, darslarning matnlarini, test ishlarini, test ishlarini va boshqa ko'p narsalarni chop etish va o'rganilayotgan materialning aniqligini oshirishga imkon beradi. Masalan, "Atom tuzilishi" mavzusini o'rganishda siz "Kimyo, 8-sinf" dasturining fragmentidan foydalanishingiz mumkin, bu atom tuzilishini, elektronlarning energiya bilan taqsimlanish modelini ko'rib chiqishga imkon

beradi. darajalari, shuningdek kimyoviy bog'lanishlarni hosil qilish mexanizmlari, kimyoviy reaksiyalar modellari va boshqalar.

Multimedia dasturlaridan foydalanish kimyoviy tajribalarni yanada qulayroq qiladi. Masalan, maktab o'quv dasturida kimyo bo'yicha zararli moddalar bilan tajribalar o'tkazilmaydi, garchi ularning ba'zilarini namoyish qilish tarbiyaviy ahamiyatga ega: tarixiy kashfiyotlarning asosini tashkil etgan va ular haqida to'liq tasavvur hosil qilish uchun zarur bo'lgan tajribalar mavjud. kimyoviy bilimlarni rivojlantirish (kislrod, vodorod olish), alohida moddalarning xususiyatlari so'z bilan emas, balki ma'lum bo'lishi kerak, chunki ular ekstremal holatlarda to'g'ri xulq-atvor qoidalarini shakllantiradi (oltingugurtning simob bilan o'zaro ta'siri).

Kompyuter texnologiyalari kimyo sanoatini o'rganish uchun keng imkoniyatlar yaratadi. Ushbu muammolarni hal qilishda biz o'qituvchilar sifatida statik sxemalarga tayanamiz. Multimedia dasturlari barcha jarayonlarni dinamikada namoyish etishga, reaktoring ichki qismiga qarashga imkon beradi.

Kompyuter texnologiyalaridan foydalanish nafaqat fanlarni o'qitish sifatini oshiribgina qolmay, balki maktab bitiruvchisining kasbiy mahorat, harakatchanlik va raqobatbardoshlik kabi shaxsiy fazilatlarini shakllantiradi, bu esa uni boshqa ta'lim muassasalarida keyingi o'qishlarida yanada muvaffaqiyatli bo'lishiga yordam beradi.

ADABIYOTLAR

Усманова, М. Б., & Имамова, Ю. А. (2022). ЛУК РЕПЧАТЫЙ– ПРИМЕНЕНИЕ В МЕДИЦИНЕ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 914-917.

Mirzoyeva, F. A., Imamova, Y. A., & Meliqulov, O. J. (2022). Medicinal plants and their properties. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(4), 1140-1144.

Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю. (2021). Private technology of powders Preparation of powders with abrasives, dyes and hard powders, extracts and essential oils. *Экономика и социум*, (11), 90.

Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю. (2021). Порошоларинг хусусий тухнологияси тузгувчи, буёвчи ва кийин майдаланувчи моддалар, экстрактлар ва эфир мойлари билан порошоклар таййорлаш. *Экономика и социум*, 11, 90.

Имамова, Ю. А., & Усманова, М. Б. (2022). РОДИОЛЫ РОЗОВАЯ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ РАБОТОСПОСОБНОСТИ ОРГАНИЗМА. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(Special Issue 4-2), 901-904.

Қўйлиева МУ, Э. М., Усмонова, М., & Имамова, Ю. (2021). General information on the age of Chilonjtyda, its composition, application in folk medicine, its features and their different types, conditions for cultivation.

8. Шкурова, Д., Усманова, М., & Имамова, Ю.

Imomova, Y., Usmonova, M. B., Yo'ldoshev, S., & Ahmadov, J. (2021). DORI VOSITALARINING ZAMONAVIY TAHLIL USULLARI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(8), 587-596.

Imamova, Y. A., & Meliqulov, O. J. (2022). Dori vositasiga shakl berish va dori vositadagi ta'sir etuvchi moddalarning ajralib chiqishi haqida tushuncha. *Science and Education*, 3(11), 126-134.

Имамова, Ю. А., Усманова, М. Б., & РОДИОЛЫ, Р. ORIENSS. 2022. № Special Issue 4-2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/rodioly-rozovaya-dlya-povysheniyarabotosposobnosti-organizma>.

Имамова, Ю. А. (2023). НЕПРОИЗВОЛЬНОЕ НОЧНОЕ МОЧЕИСПУСКАНИЕ (ЛЕЧЕНИЕ ТРАВАМИ). *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 15(5), 26-29.

Xaydarov, M. (2022). Involuntary Nighttime Urination.(Herbal Treatment). *Texas Journal of Medical Science*, 13, 112-114.

Sharopova, N. A. (2024). FUNKSIYA VA ANALITIK FUNKSIYA KO 'RINISHIDA BERILGAN SIGNALLARNI VEYVLET USULLARIDA

MODELLASHTIRISH ALGORITMLARI. Educational Research in Universal Sciences, 3(6), 267-279.

Imamova, Y. A., & Olimjonov, Q. O. (2023). BRONXIAL ASTMA. Journal of new century innovations, 25(1), 54-56.

Imamova, Y. A. (2023). BOLALARNI DORIVOR O'SIMLIKLAR BILAN DAVOLASH. *Journal of new century innovations*, 26(4), 98-101.

Imamova, Y. A. (2023). MIYAGA QON QUYILISHI SABABI, BELGILARI VA DAVOLASH USULLARI. *Zamonaviy fan va ta'lim yangiliklari xalqaro ilmiy jurnal*, 1(6), 17-24.

Imamova, Y. A., Hamidov, S. F., & Shukurullayeva, V. S. (2023). KAPSULALARNING SAMARADORLIGI. *Центральноазиатский журнал образования и инноваций*, 2(9 Part 2), 98-103.

Imamova, Y. A. (2023). Brain Hemorrhage Causes, Symptoms and Treatment Methods. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769)*, 1(8), 150-153.

Mirzoyeva, F. A., Imamova, Y. A., & Meliqulov, O. J. (2022). Dorivor o'simliklar va ularning xususiyatlari.

Meliqulov, O. J., & Imamova, Y. A. (2022). DORI MODDALAR TARKIBIDAGI UMUMIY YOT ARALASHAMALARNI ANIQLASH. *Ta'lim fidoyilari*, 22(7), 256-259.

BOYMURODOV, E., OLIMOV, S., & IMOMOVA, Y. A. DORILAR HAQIDA TUSHUNCHA. *ЭКОНОМИКА*, (10), 66-69.